

Nemecko – slovenská kooperácia pri zavádzaní DRG systému na Slovensku

13. decembra 2011 v Siegburgu podpísali MUDr. Ján Gajdoš, predseda Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ÚDZS) a Dr. Frank Heimig, riaditeľ Inštitútu pre úhradový systém v nemocniciach (InEK) zmluvu o spolupráci pri vývoji a zavádzaní nového úhradového systému v nemocniciach, založenom na nemeckom G-DRG systéme. Podpisom tejto zmluvy (uzatvorenej zatiaľ na tri roky) sa začal dlhodobý spoločný projekt. InEK bude podporovať etablovanie DRG systému (ako klasifikačného a výkonom zodpovedajúceho úhradového systému) v slovenských nemocniciach v mnohých oblastiach.

Východisková situácia na Slovensku

Na Slovensku sa v súčasnosti pre nemocnice používa platobná metóda, ktorá je považovaná za nespravodlivú, netransparentnú a málo efektívnu. Nemocnice dostávajú od zdravotných poisťovní za medicínsky a ekonomicky porovnateľné hospitalizácie rôzne úhrady. Používa sa paušálna platba za hospitalizáciu (diferencovaná podľa typu nemocnice a druhu oddelenia), spojená s osobitnou úhradou za laboratórne a zobrazovacie výkony a za finančne náročné lieky a zdravotnícke pomôcky. U hospitalizovaných pacientov sa však nezohľadňuje vek, diagnóza, vedľajšie diagnózy, komplikácie, závažnosť zdravotného stavu a nerozlišujú sa operačné a neoperačné liečebné postupy.

V konečnom dôsledku vznikajú nezriedka situácie, že za medicínsky a ekonomicky náročné hospitalizácie dostávajú nemocnice nižšie úhrady ako za hospitalizácie menej náročné. Za takýchto okolností nemožno hovoriť o transparentnom porovnávaní nemocníc a ani o transparentnej súťaži medzi nemocnicami. Takisto nie je možné porovnávať efektivitu ústavnej zdravotnej starostlivosti.

Rozhodnutie pre DRG systém

Prvé konkrétne snahy o zavedenie DRG systému na Slovensku sa uskutočnili v rokoch 1995-1997. Vtedy sa však nepodarilo dosiahnuť potrebný celosektorový konsenzus na zavedenie tohto systému a začaté práce boli pozastavené.

V priebehu rokov 2006 až 2011 sa prakticky všetky politické strany zhodli na tom, že DRG systém vytvára podmienky pre transparentný a objektívnejší úhradový systém v nemocniciach. Potrebu zavedenia DRG systému na Slovensku deklarovali aj Ministerstvo zdravotníctva SR, asociácie nemocníc, zdravotné poisťovne ako aj ÚDZS. Zhodli sa na tom, že DRG najlepšie spĺňa stanovené ciele, a to:

- spravodlivejší úhradový mechanizmus,
- objektívnu a transparentnú alokáciu zdrojov,
- kvantifikáciu výkonov nemocníc (meranie ich produkcie),
- motiváciu k efektivite a k systémovým zmenám,
- porovnávanie nemocníc a ich oddelení,
- zlepšenie podmienok pre zabezpečovanie kvality a riadenia zdravotnej starostlivosti v nemocniciach.

Rámcové podmienky pre zavedenie DRG systému

V decembri 2010 bol prijatý zákon (novela zákona 581/2004 Z.z.), ktorý vytvoril rámcové podmienky pre zavedenie DRG systému na Slovensku. Od 1. apríla 2011 je za zabezpečenie a zavedenie DRG systému na Slovensku zodpovedný ÚDZS, ktorý sa stal aj Centrom pre klasifikačný systém (CKS).

Ďalším významným krokom bolo podpísanie Memoranda o spolupráci pri zavádzaní DRG systému na Slovensku (17. marca 2011) medzi ministerstvom zdravotníctva, ÚDZS, všetkými tromi zdravotnými poisťovňami a Asociáciou fakultných nemocníc a Asociáciou nemocníc Slovenska. Zároveň vznikol Riadiaci výbor pre DRG, zložený zo zástupcov vyššie spomínaných inštitúcií.

Vzor G-DRG

Riadiaci výbor skonštatoval, že najoptimálnejšou a najrýchlejšou cestou pre zavedenie DRG systému na Slovensku, je zabezpečenie už fungujúceho zahraničného systému. Takýto systém však musí vyhovovať slovenským podmienkam a to najmä klasifikačným a klinickým a byť schopný plošného nasadenia ako dominantný úhradový mechanizmus v ústavnej zdravotnej starostlivosti.

Výber najvhodnejšieho DRG systému sa realizoval vo viacerých krokoch. Najskôr sa uskutočnili analýzy všetkých vo svete dostupných DRG systémov. Následne bolo detailne posudzovaných päť systémov, ktoré spĺňali požadované jednotné kritériá pre použitie na Slovensku. Išlo o systémy americký, austrálsky, francúzsky, nemecký a nordický. Austrálsky AR-DRG a nemecký G-DRG, ktoré najlepšie spĺňali požadované kritériá, boli podrobené detailnému posudzovaniu podľa metodických a ekonomických kritérií.

10. júna 2011 Riadiaci výbor pre DRG jednomyselne rozhodol, že najvhodnejším DRG systémom pre Slovensko je nemecký G-DRG. 6. júla 2011 Vláda Slovenskej republiky schválila uznesením č. 481/2011 koncepciu zavedenia DRG systému na Slovensku. Táto koncepcia obsahuje ambiciózne cieľ, zavedenie DRG systému v prvom kvartáli roku 2013.

Spôsob a obsah spolupráce s InEK

Rozsiahle prípravy na strane slovenského partnera a predovšetkým už vykonané jednoznačné zdravotno-politické rozhodnutia, sú podľa InEK vynikajúcimi východiskovými podmienkami pre úspešné zavedenie DRG systému na Slovensku. Avšak pri takomto rozsiahlom nasadení a náročnom časovom harmonograme existujú viaceré výzvy, ktoré treba na Slovensku zvládnuť. InEK tomu bude napomáhať poskytovaním množstva podporných služieb. A to tak pri vývoji slovenského DRG (SK-DRG), ako aj pri prípravách na nasadenie SK-DRG v roku 2013 do prevádzky.

Najvýznamnejšími oblasťami spolupráce InEK a ÚDZS sú:

- vývoj slovenského SK-DRG nadväzujúceho na G-DRG licenciu,
- poskytnutie softvérových riešení (medzi inými prispôbeného Grouperu, prispôbenie klasifikácií, dátové analýzy a vizualizácia),
- spoločný vývoj prvej slovenskej DRG verzie (SK-DRG 1.0),
- vyškolenie „DRG-vývojárov“ (pre medicínu, ekonomiku a elektronické spracovanie dát a štatistiku),
- DRG školenie pre „multiplikátorov“,

- podpora pri vybudovaní systému kalkulácií nákladov na hospitalizačný prípad,
- prispôsobenie pravidiel kódovania, zúčtovania a kalkulácií
- poradenstvo pri systémových a strategických otázkach

Bezodkladne po podpise zmluvy sa ešte v roku 2011 začnú vykonávať práce na verzii SK-DRG 1.0. Táto bude postavená na verzii G-DRG 2011 a na prispôbolených slovenských klasifikáciách MKCH-10 a Zoznam zdravotných výkonov. Prispôsobenie bude znamenať rozšírenie MKCH-10 podľa ICD-10 GM, rozšírenie a v prípade potrieb preklasifikovanie už existujúceho nového Zoznamu zdravotných výkonov, ktorý prejde mapovaním v záujme zabezpečenia DRG relevancie. V januári 2012 sa začne s DRG školeniami zamestnancov ÚDZS/CKS („vývojárov“ a „multiplikátorov“) priamo v InEK.

Cesta k vlastnému slovenskému DRG systému

Už od začiatku si partneri na slovenskej strane a budúci užívatelia DRG uvedomujú, že rýchle zavedenie DRG klasifikačného a úhradového systému si vyžaduje značný rozsah vzdelávania. Ide nielen o školenia pre ÚDZS/CKS ale aj rozsiahle vzdelávanie samotných užívateľov DRG. Tomu zodpovedná aj širokokoncipovaný a rozsiahly vzdelávací program pre užívateľov DRG, ktorí budú vzdelávaní „multiplikátormi“ ÚDZS/CKS vyškolenými v InEK.

Po zavedení DRG systému od 1.januára 2013 získavané praktické skúsenosti budú využívané pre ďalší vývoj SK-DRG verzie 2.0, ktorá bude takisto vyvíjaná v spolupráci InEK a ÚDZS. Vzhľadom k tomu, že v súčasnosti Slovensko nedisponuje nákladovými dátami na jednotlivé hospitalizačné prípady, bude SK-DRG 1.0 a pravdepodobne aj SK-DRG 2.0 používať nemecké relatívne váhy. Modulárne zostavenie nemeckých kalkulácií nákladov na prípad však umožňuje (už aj pre prvé verzie SK-DRG) zohľadňovať relevantné rozdiely v nákladoch medzi Slovenskom a Nemeckom (napr. pri osobných nákladoch).

Pri budovaní slovenského systému sledovania a kalkulácií nákladov na jednotlivé prípady hospitalizácií, budú skúsenosti užívateľov dôležitým hnacím motorom zmien pre ďalší vývoj SK-DRG, so zohľadňovaním osobitostí štruktúr cien a výkonov.

Výhľady

Stav príprav a doteraz vykonané práce na zavedenie DRG systému na Slovensku, ako aj obsahové zostavenie kooperácie je možné označiť za sľubné pre úspešnú realizáciu. Spoluprácu InEK a ÚDZS pozorne sledujú viaceré krajiny. Podľa prvých informácií táto spolupráca vzbudila v iných krajinách veľký záujem. Sme presvedčení, že výsledky našej spolupráce a veľké úsilie slovenskej strany o rýchle zabezpečenie DRG-know-how, môžu byť pre ďalšie krajiny s podobnými zámermi veľmi užitočné.

MUDr. Eduard Kováč, projektový manažér DRG, riaditeľ CKS
Christian Jacobs, vedúci oddelenia medicíny InEK

www.udzs.sk

www.G-DRG.de



